

Kirkkotarhantie ja ympäristö -asemakaavan ja asemakaavamuutoksen sekä tonttijaon hyväksyminen

KRAKLIK 03.06.2025 § 80

3278/10.02.03.00/2022

Kirkkotarhantie ja ympäristö -asemakaavan ja asemakaavan muutos laaditaan Utran kaupunginosaan aivan kuntarajan tuntumaan. Kaavatyö on lähtenyt liikkeelle keväällä 2022 Joensuun kaupungin tarpeista ja se perustuu Joensuun kaupunginvaltuuston 27.1.2020 hyväksymän Rantakylä-Utra-osayleiskaavan linjauksiin.

Suurin osa kaava-alueesta on kaupungin omistamaa kaavoittamatonta ja talouskäytössä olevaa metsäaluetta. Kaava-alueen länsi- ja eteläreunat ovat kuitenkin osittain kaavoitettuja. Kaavoittamattomalla alueella sijaitsee Utran evankelisluterilainen hautausmaa ja yksi yksityisessä omistuksessa oleva kiinteistö, jolla on asuinrakennus talousrakennuksineen. Kaavoitetun alueen osalta tontteja on vain yksi ja siinä sijaitsee teollisuusrakennus. Loput ovat virkistys- ja katualueita.

Asemakaavoituksella mahdollistetaan erillispientalo- ja rivitaloalueiden rakentaminen kaavoittamattomalle alueelle sekä Utran hautausmaan laajentaminen. Tarkoituksena on laajentaa Utran kaupunginosalle tyypillistä, viihtyisää pientaloasutusta ja säilyttää alueen virkistysarvot jo asuvien ja sinne tulevaisuudessa muuttavien kaupunkilaisten hyväksi. Lisäksi tavoitellaan sujuvia kävelyreittejä, pyöräilyn tukemista ja viheryhteyksien säilymistä.

Asemakaavaratkaisun kuvaus

Kaavarajausta on muutettu prosessin aikana siten, että kaavaluonnosvaiheessa kaava-alueeseen lisätty Jynkätien ja Pielisjoen välinen alue on erotettu kokonaan pois kaavasta omaksi kaava-alueekseen. Kaavaehdotuksen rajausta on näin lähes sama kuin kaavatyön käynnistämisen vaiheessa.

Suunnitteluala on varattu enimmäkseen asuinpientalojen rakentamiseen. Sallittu rakennustyyppi on kaavassa yksilöity käyttämällä AP- ja AO-merkintöjä. Kaavaan on osoitettu 60 uutta omakotitonttia (AO). Merkinnällä osoitetut korttelit on jaettu kahteen ryhmään sen mukaan, onko niihin mahdollista rakentaa paritaloja vai ei. Yhtiömuotoisten pientalojen (AP) rakentamisen tontit sijoittuvat asemakaavalla muodostuvan Tukki-sumantien varteen. AP-korttelit ovat jaettavissa tonteiksi tarpeen mukaan.

Asuinrakennusten korttelialueille on annettu määräyksiä, joilla pyritään säilyttämään alueen vehreyttä, sekä edistämään luonnon monimuotoisuutta, rakentuvien pihojen viihtyisyyttä ja hulevesien luonnonmukaista hallintaa. Määräyksillä otetaan kantaa piha-alueiden päällystemateriaaleihin sekä tonttien säilytettävien tai istutettavien puiden määriin.

Osa asuinpientalokortteleista sijoittuu Utranharjun vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle. Kaavassa on annettu määräyksiä koskien pohjavesialueella rakentamista.

Tarhakuja 1:n sijaitseva teollisuustontti on osoitettu asemakaavassa toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY). Kaavamerkintä mahdollistaa nykyistä

monipuolisemman toiminnan kiinteistöllä. Tontin rakennusoikeus ja enimmäiskerrosluku säilyvät nykyisen asemakaavan mukaisina.

Hautausmaa-alueeksi osoitettu korttelialue koskee olemassa olevan hautausmaan lisäksi sen länsipuolella olevaa aluetta, jonne hautausmaata voidaan laajentaa tulevaisuudessa. Olemassa oleva hautausmaa-alue on osoitettu lisämerkinnällä /s, jonka mukaisesti alueen ympäristö tulee säilyttää. Alueen eteläosaan on osoitettu pysäköimispaikka sekä huoltorakennuksen rakennusala 500 k-m² rakennusoikeudella.

Rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet on osoitettu lähivirkistysalueeksi, jota on yli puolet kaava-alueen pinta-alasta. Kaavaan on merkitty useita ulkoilureittejä, hiihtolatu sekä jalankululle ja pyöräilylle varattuja alueen osia. Lisäksi virkistysalueella on varattu alueen osa leikkialuetta varten, jonka yhteyteen on varattu alue pysäköinnille.

Eri kaavavaiheiden nähtävilläolot ja palautteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin nähtävillä 24.3.-25.4.2022.

Vireilletulovaiheessa kaavasta annettiin 9 lausuntoa, joista kuudessa lausunnossa oli kommentoitavaa. Mielipiteitä jätettiin 6. Niiden mukaan eniten huolta on aiheuttanut aktiivisessa käytössä olevan metsän ja virkistyspaikkojen väheneminen ja lisärakentamisen vuoksi alueen luonto- ja virkistysarvojen heikentyminen. Vireilletulovaiheen palaute vastineineen on liitteessä 3.

Luonnosvaiheessa kaavarajausta laajennettiin siten, että kaava-alueeseen lisättiin kaavoittamaton Pielisjoen ranta-alue, sekä sen eteläpuolella oleva asemakaavoitettu ranta-alue Pyrästien venevalkamaa varten varatulle alueelle asti. Tarkoituksena oli päivittää vesi- ja virkistysalueet ajan myötä siirtyneen vesirajan mukaisiksi. Kaavaluonnoksesta esitettiin kaksi eri vaihtoehtoa, jotka erosivat toisistaan siten, että vaihtoehdossa 1 (VE1) oli mukana Jynkätien ja jokirannan väliset ei-omarantaiset erillispientalotontit (5 kpl) ja vaihtoehdossa 2 (VE2) niitä ei ollut mukana.

Kaupunkirakennelautakunta päätti kokouksessaan 27.2.2024 asettaa asemakaavaluonnoksen kaksi vaihtoehtoa julkisesti nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot viranomaisilta. Kaavaluonnos oli nähtävänä 14.3.-15.4.2024 ja siitä annettiin 11 lausuntoa. Mielipiteitä jätettiin 18 kappaletta.

Kaavaluonnoksessa esitetty ulkoilureitti Jynkätien asuinkorttelin ja vesirajan välillä olevan ranta-alueen kautta, sekä toisessa kaavaluonnoksen vaihtoehdossa esitetyt tontit Jynkänrannan varrelle herättivät paljon vastustusta, etenkin Jynkätien varrella asuvien kesken. Alueella on lisäksi Rantakylä-Utra-osayleiskaavan yhteydessä tehdyn luontoselvityksen mukaan erilaisia luontoarvoja.

Syksyllä 2024 käytiin Jynkänrannalla erikseen ELY:n asiantuntijan sekä kaupungin metsätalousinsinöörin kanssa. Maastokäyntien lopputuloksena on, että tarkempi luontoselvitys ranta-alueesta tulee vielä tehdä. Selvityksen avulla voitaisiin joko perustella uusien omakotitonttien luomista ja jopa luo-alueen supistamista osayleiskaavan vastaisesti, tai todeta, että alue pitää jättää virkistysalueeksi. Selvittävää alueella olisi ainakin luo-alueen laajuus, juurtokaislan esiintymisalueet ja linnusto. Tehtävien luontoselvitysten ja tarkemman vaikutusten arvioinnin vuoksi mahdollisesti jouduttaisiin venyttämään kaavatyön aikataulua. Tämän vuoksi Jynkänrannan alue on erotettu omaksi kaava-alueekseen Kirkkotarhantie ja ympäristö - asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta.

Ranta-alueeseen liittyviin mielipiteisiin ja lausuntoihin ei ole tarpeen laatia tarkempia vastineita tämän kaavan yhteydessä, vaan aihetta käsitellään uusien palautteiden saataessa ranta-aluetta varten myöhemmin käynnistyvän kaavatyön yhteydessä.

Luonnoksesta jätetyissä mielipiteissä esitettiin edelleen huolta alueen asukkaiden virkistys- ja marjastuksen käytössä olevan metsän vähenemisestä. Lisäksi huolta aiheuttaa asemakaavan toteuttamisesta johtuva lisääliikenne Väisälänkadulla ja sen ympäristössä.

Vastineissa todetaan, että kaavan suunnittelualue ei ole nykyiselläänkään virallisesti virkistysaluetta, vaan se on kaavoittamatonta metsäaluetta, jota käytetään virkistykseen ja ulkoiluun. Vuonna 2020 hyväksytyssä Rantakylä-Utra-osayleiskaavassa alue on uutta ja olennaisesti muuttuvaa aluetta, koska nykyinen metsäalue on osoitettu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi. Kirkkotarhantien ja ympäristö -kaavaratkaisu toteuttaa osayleiskaavan tavoitteita. Reilu puolet kaava-alueesta on lähivirkistysaluetta, josta on välitön yhteys Rantakylän ja Utran laajoihin viher- ja virkistysverkostoihin sekä naapurikunnassa sijaitsevan Utranharjun suuntaan.

Liikenteen osalta vastineissa todetaan, että Väisälänkatu on olosuhteitaan tavanomainen kokoojakatu, joskin hieman kapeampi, eikä se poikkea merkittävästi muista kaupungin saman luokan kaduista. Arvioidaan, että katu sietää varsin hyvin tulevan liikenteen kasvun. Runsaslumisina talvina katu mahdollisesti kaventuu, mutta siihen pystytään vaikuttamaan riittävällä kadunpidolla. Pahimmassa tapauksessa voidaan turvautua kadunvarsipysäköinnin väliaikaiseen kieltoon. Mikäli ajoneuvoliikennelisäys näillä Kirkkotarhantien sivukaduilla sen edellyttää, on myös mahdollista tehdä liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä. Väisälänkadun laajennusta tai uuden vaihtoehdoreitin rakentamista ei toistaiseksi ole tarpeen tehdä.

Lausunnoissa eniten noussut aihe oli myös Jynkätien tontit ja ranta-alueen luontoarvot. Vastineissa todetaan, että alue poistuu Kirkkotarhantie ja ympäristö -asemakaavasta.

Joensuun seudun luonnonystävät ry:n lausunnossa todetaan, että vaikka kaavoitettava metsäalue on luonnonarvoiltaan tavanomainen, josta monimuotoisin osa on Törönpuron varsi, asemakaavan mahdollistava asuinrakentaminen heikentää alueen virkistysarvoja. Kannatetaan lähimetsien säästämistä ja Törönpuron luontoarvojen turvaamista. Vastineissa todetaan, että kaavalla on pyritty säilyttämään alueen virkistysmahdollisuudet, joskin marjastukseen sopivammat metsäalueet vähenevät. Reilu puolet kaava-alueesta on lähivirkistysaluetta, lisäksi alueelta on välitön yhteys Rantakylän ja Utran laajoihin viher- ja virkistysverkostoihin sekä naapurikunnassa sijaitsevan Utranharjun suuntaan. Törönpuron arvot on mahdollista huomioida hulevesiratkaisujen suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa.

Asemakaavaehdotuskartta, -selostus ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tarkennettu Carunan, Joensuun kaupungin ympäristönsuojelun sekä maaomaisuuden, Pohjois-karjalan maakuntaliiton ja ELY-keskuksen lausunnoissa esitetyn mukaisesti. Joensuun ladun ja Joensuun Veden lausunnot eivät edellyttäneet muutoksia asemakaavaan. Hyvinvointipalveluiden, Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon, ja rakennusvalvonnan lausunnoissa ei ollut huomautettavaa. Luonnosvaiheen palaute vastineineen on liitteessä 4.

Asemakaavoitettavan alueen yksityisten maanomistajien kanssa tehdään sopimus alueidenkäyttölain (AKL) 12a luvun mukaisesta, yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvauksesta. Maanomistajien kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta

laaditaan maankäyttösopimus. Maankäyttösopimus allekirjoitetaan kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen. Asemakaavan ehdotusta ei viedä hyväksymisvaiheeseen ennen kuin kaupunkirakennelautakunta on hyväksynyt maankäyttösopimuksen.

Asemakaavamuutos koskee kaavoittamattomia entisen Pielisensuun kylän alueita.

Kyseessä on kaavoitusohjelman työ numero 1791.

Valmistelija: kaavoitusarkkitehti Natalia Musikka / PS

Kaupunkiympäristöjohtajan muutettu päätösehdotus:

Kaupunkirakennelautakunta päättää

asettaa edellä selostetun Kirkkotarhantie ja ympäristö -asemakaavamuutoksen ja asemakaavamuutoksen alueidenkäyttölain 65 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville,

pyytää lausunnot Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta, Caruna Espoo Oy:lta, Joensuun seudun luonnonystävät ry:ltä, sekä muilta tarvittavilta tahoilta,

sekä jos asemakaavasta ja asemakaavan muutosta vastaan ei tehdä muistutuksia, ja mikäli lausunnoissa ei ole huomautettavaa, esittää kaupunginhallitukselle, että se ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

hyväksyä edellä selostetun ja liitteenä olevan kaavakartan mukaisen Kirkkotarhantie ja ympäristö -asemakaavan ja asemakaavamuutoksen sekä tonttijaon.

Päätös:

Kaupunkiympäristöjohtajan muutetusta päätösehdotuksesta poiketen kaupunkirakennelautakunta päätti palauttaa asian yksimielisesti uudelleen valmisteltavaksi.

Kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.